

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára

Felelős szerkesztő:

Laptulajdonos és kiadó:

Kéziratokat nem adunk vissza.

Egyszeri évre . . . . . 8 K
Fél évre . . . . . 4 K
Negyed évre . . . . . 2 K
Egyes szám ára 20 fillér.

OSZESZLY M. VICTOR.

BALKÁNYI ERNŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: B a l k á n y i
Ernö könyvkereskedésben Alsólendva.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A nyitlér sora egy korona.

A hallgatás is felelet — néha.

Alsólendva, október 5.

Az Alsólendvai Híradó legutóbbi számában lapunk egy barátja ama sejtelmének adott kifejezést, mintha vidékünk egyes községi iskolájában nagyon furcsa állapotok uralkodnának a magyar nyelv tanítása körül. Többek között azt írta, hogy a közeli Adrián községben az iskoláskor nem tudnak magyarul, amennyiben az iskolában vagy csunya mellőzésnek van kitéve a magyar nyelv, vagy egyáltalán kizárják onnan, ami aljában véve és erkölcsi szegénységét tekintve mindegy. A cikk egyesegyedül abból a célból íródott, hogy a tanfelügyelő ur figyelmét felhívja e hazafiatlan állapotra, amely nemcsak az illető tanítónak, hanem egy egész községnek könnyen szegényére válhat.

Egy egész hétig vártuk a cáfolatot múlt heti cikkünkre s addig nem is számdeköztük nézetünket leadni, amíg magunk is meg nem győződnék a dolog állásáról. Jól esett volna olvasnunk az adriáni tanító, vagy akarmelyik illetékes közeg megnyugtató választ a cikkben foglalt állítások téves voltáról, de úgy az adriáni tanító, mint a többi illetékes közegek mélyen hallgatnak, ami egyrészt azt látszik bizonyítani, hogy nem tartják valami tulságosan veszedelmesnek a magyar nemzet megsértését, másrészt éppen a hallgatásukkal akarják helybenhagyni azt, amit az Alsólendvai Híradó megírt.

Röviden: a hallgatás is felelet — néha. Felelet arra, hogy Adriánon, tehát Magyarországon sem nyelvben, sem érzésben nem magyarok az emberek, mert kerülük a magyar szónak az árnyékát is. Ha a megcsontosodott öreg vendek sértik meg azzal a magyar nemzetet, hogy bojkottot kiáltanak a piros-fehér-zöld jelvényre, — azt megértem. Az ő gyerekkorukban nem adóztunk ezereket a határszéli iskolák magyarosításáért, nem rendelkezünk annyi testben és lélekben igaz honszerető tanítóval, a régi öregek pedig abban a környezetben nőttek fel, tehát nem állt módjukban a magyarok zengetes nyelvét, szokásait, hazája iránti rajongó szeretetét elsajátítani, — de hogy ma, mikor a minden vonalon való magyarosítás ugyszólván egészen áthatotta a lelkeket, ahoz megtanítanak az iskolában vendül imádkozni, csak magyarul beszélni nem, — az egyszerűen abszurdum előttem.

Én ugy tudom, hogy a határszéli tanítók mind magyar emberek. A magyar állam által fentartott vagy segélyezett képzőintézetből kerültek ki. Egyik-másik tán ösztöndíjjal is élvezett valamelyik jótékony magyar ur jóvoltából, vagy talán éppen a jövőjét, a diplomáját, az egzisztenciáját is a testvérszerető, lovasias magyar nemzetnek köszönheti, — nos és? Hol hagyja a hazafiságot, vagy a háláját mindezekért az a vendideki tanító, mikor ilyen határalan rosszakarattal megsérti a magyar nemzetet? Talán az utópírral együtt lerazza magáról,

mikor fiatalon, tapasztalatlanul, mint újoncsült tanító, be kerül a maga pátriájába, hogy ott a fogékony gyermeklelkeket talán éppen a saját meggyőződésével ellenkező módon irányítsa?

Mert bármint is állít az ellenkező vélemény, én nem hiszem, hogy nem a magyar nyelv teszi ki valaki magyarságát. A vend paraszt érezhet ragaszkodást a faluja földjéhez, mert azt a földet vend verejték áztatja, de nem lehet jó magyar, mert sem a szokásait, sem honszeretetét, de még csak a nyelvét sem ismeri a magyarnak.

És hány község lehet Adriáncon kívül vidékünkön, melyek nemkülönbön kiérdemelték a megrovást! Hottiza, meg a többiek, arra lefelé, ahol még a kakasok is vendül köszöntik a hajnaln... Hány község lehet, ahol az iskolában csak hirből ismerik a magyar nyelvet, és hány lehet, ahol még hirből sem ismerik.

Mert van ilyen is. Valamint Adriáncon a harmadik elemista nem tudja magyarul megmondani a nevét, éppen úgy egy más vend községben maga a pap egyáltalán nem tud magyarul, pedig magyar földön a magyar haza áldásait élvezi.

Ilyen körülmények között ne csodálkozzunk azon, ha pusztul, hogy a magyar. Egyik oldalal a kivándorlás tizedel, a másikon azok a vendideki tanítók (tisztelte a kivételnek), akik azzal rabolják meg azt a sokat hánytvetett neizetett, hogy erőszakkal, a magyar szó rosszakaratu mellőzésével elnyomják a vend iskolásfiuban a

A szökevény.

— Fordítás. —

Abban az időben I-ben voltam államtügyész — mondta Trownille elnök. — Három esztendőig unakoztam abban a nyomorult fészkekben. De a végtelen, szürke unalom tengeréből még ma is lelélem világot egy nagyszerű, szenvedélyekkel teljes, borzalmában szép emlék.

Egy ilyen csunya, esős éjszakán történt, mint ez a mai. Három-négy napja szakadt már az eső szívnös-szüntelen. A kisváros olyan volt a sok esőtől, mintha öbönvíz zugott volna rajta keresztül. Nyárg járt az ember a sárban minde-nütt. Egy remítlen, a szokomnál is unalmasabb nap után, éppen vacsorámnál készülttem el, amikor előszobám csengője hirtelen, élesen sivitani kezdett.

Egyedül voltam a lakásban. Takarítónőmet már jóval előbb hazaküldtem, s így magamnak kellett kimenem megnézni, hogy ki az a késői látogató.

Mikor a kulcsot megfordítottam a zárbán, valaki kívülről hirtelen felszakította az ajtót és a küszöbön egy nő alakja merült fel a sötétségből.

Nem volt annyi időm sem, hogy valamit szóljak. Az ismeretlen nő a folyosóra rohant és esdélve könyörgött halkán:

— Mentsem meg!

És ugyanakkor hevesen becsapta maga mögött az ajtót.

Nagyon meg voltam lepelve. A természetföl gyuanlat, könnyenbivő kedélyt örököltem, s így első meglepetésemben részvétet éreztem a szerencsétlen teremtés iránt. Különösen, hogy másodszor ismételte puha, fuvalzerítő hangján:

— Mentsem meg!

A következő pillanatban azonban már fellikerekedett bennem az ügyész, aki hivatászerűen keresi mindenkinben a gonosztóvét és meglehetősen rideg hangon kérdeztem:

— Kicsoda ön és mit keres ebben a házban?

— Nagyon szerencsétlen vagyok! — sutfogta az asszony halkán, aztán vad, szenvedélyes hangon tetta utána:

— Megmentheti az életemet, ha akarja!

— Az ön élete veszedelemben van?

— Igen.

— Ki fenyegeti?

— Azt nem mondhatom meg önnek!

Ez a válasz nagyon gyanusnak hangzott és egyszerűen megint az előbbi ridegség vért erőt a lelkemem.

Az asszony hangja azonban folytonosan a filemben csegett és lassanként kifogásokat kezdtem keresni.

— Hiszen félig-meddig költőességem is a titokzatos éjszakai látogató ügyét vizsgáltam, — mondtam magamban és kinyitva kis szalonnám ajtaját, előre bocsátottam vendégemet.

Meggyújtottam egy pár gyertyát.

Mikor a sárga-vörös gyertyaláng első sugara az ismeretlenre esett, önkénytelenül lebbent el

ajkamról a meglepetés kiáltása. Egy klasszikus szépségű szöke asszony állott előttem. A haja és ruhája csuruviz volt, apró cipőcsélt vastag sárga réteg borította és mindezek dacára is ragyogóan, észrevétlen szép volt.

Az én elclatott, mesterségesen elnyomott fiatalasság egyszerre főébredt. Főlébredt abból a tompa zsidbátáságból, amelybe a sok évi unalom és pályám szürke egyhangúsága ejtette. Szilaj erővel fámadt fel bennem a vágy a szerelem után. A szerelem után, amely az egyetlen valami, amiért érdemes az embernek azt a piszkos kalandot végignézni, amit életnek neveznek.

És az ügyész, aki a sötét folyosóban ridegen faggatta az asszonyt, szépen meghátrált a férfi előtt, aki szívét dobogni kezdte! — Még egy halvány kísérletet köcskázattam meg az asszony titkának megismerésére, inkább csak azért, hogy nyugtalanokdó lelkiismeretemet lecsodásítsam.

— De asszonyom! Hát mi történt önnel? Mit csinált?

— Véttem. Valami rettenetes, jövővethetelen bűnt követtem el — a — ferjem ellen.

Éz a vallomás teljesen megosztott józan-ságotomól. Most már nem láttam látogatomban egyebet, csak a gőyönyört, bűnös asszonyt s mondhatatlan féltékenységet éreztem az iránt a férfi iránt, aki miatt férjével szemben elfeledte hűségét, kötelezettségét.

— És miért választotta éppen az én házamat menedékhelyül? — kérdeztem keserűen.

magyarszeretnek veleszületett parányát is. Megrabolják a nemzetet azoktól, akik nem önmaguktól szakadtak el a magyartól.

Szegíteni ezen az állapoton csupán egy-féléképben lehet; úgy, hogy a tanfelügyelő urnak nem szabad a szemét levenni a vend iskolákról egy percse sem, hanem születés-tenül örökdnie kell azon, hogy a vendke ne a tanítójuk asszisztálásával tagadják meg velünk a komaságot!

A drágaság ellen.

A nagy drágaságról való panaszkodások nem mai keletiek. Egész Európában évek óta keresveszést érnek, hogy az életközvetégek kielégítésére szolgáló cikkek árai egyre emelkednek, anélkül, hogy a kereseti viszonyok ezzel az emelkedéssel lépést tartanának. Ez az általános drágaság volt az oka, hogy a mi speciális drágaságunkra több figyelmet nem fordítottak vezető körünk, úgy tartván, hogy a kórság általános: a drágaság a nemzetközi áruforgalomból kifolyólag minden ország lakosságát egyformán sújti. A felajánlások és feladatok hosszú, szakadatlan sorozatára volt szükség, míg megelégedtetett a meggyőződés, hogy hazánkban a természetes és indokolt ármelegedésen felül még az élelmiszerek és egyéb árucikkek is teszik szinte elviselhetetlenné a lakosság legalább kilenc tízrészének életét.

Végre is ügyet kellett venni a panaszokra, annál is inkább, mert azzal fenyegettek, hogy az adózó elemek tönkre jutnak. Nemcsak a megélhetés megkönnyebbítésében rejli nagy közgazdasági előny, hanem az adóforrások megmentése készítette a kormányt, hogy a drágaság problémájának megoldására fogjon. A mód és az eszközök, amelyekkel a nagy drágaságon segíteni akar, mindenképpen megelégedőnek mutatkoznak, csak az a baj, hogy bizonyos hazamosabb időig fog tartani, míg a leendő intézkedésekse fogantatja lesz, mára a kormány erősen igéri, hogy már az ősz folyamán fog segítséget nyújtani. Általános ismeri hivatalos apparátusának lassúságát, az anketék, értekezések, tanácskozások is mi más néven nevezendő, majdnem azt mondhatnók: kerekítőköt akadékoságait, — az ebben az ügyében nem igen mer bízni. A zöld szál mellett nem látni a nyomor jiszteő kétjét, a jóllakott gyomornak nincsen érzéke a verjétek munkában görnyedőket szükülködési iránt. Az ember-szerető, dicséretreméltó szándék, melyet még az alaposágra vágyó hajlam is reguláz, így készlelték a kivételben is nem igen lehet reményünk.

— Én nem választatom, — felelt az asszony fejét lehajtva. — Nem is választhatom. Tudtam, hogy földönk, hát a legelső afőn csöngettem, amelyik elembe akadt. Így jutottam ide és most könyörgök, ne hagyjon el!

— Nos jól van, — mondta valamennyire megengyhülve, — maradjon itt asszonyom addig, amíg azt hiszi, hogy vesztély fenyegeti.

Különös este volt az. Ketten voltak az egész lakásban és én teljesítemet körülötte minden szolgálatot.

A kandallóban egy pár hatalmas hasásbál felszántotta a hamvadó parazsat, s az asszony oda tilt a tűz melletted nevéruhát szárogatni és meledelni.

— Én a kandalló másik oldalán ültem le és hallgatva bántam ott. Gyönyörű volt. Leírhatatlan! És lelken a régen nélkülözött szépség látásra fekeveztem, tobzóda ujongott fel a gyönyörűségül.

Alig beszélünk egy-két szót egymással. De miért is beszélünk volna? És mit? Az egyetlen dolog, ami érdekelt volna, az az asszony bűne volt; az, mi odahozta őt hozzám. Arról azonban nem beszélhettem, tehát inkább hallgattam és megkínáltam őt egy csésze forró teával.

Ezt elfogadta és lassan, elgondolkozva szűrösölte te.

Három óra telt el így, rám nézve mondhatlan, néma gyönyörűségben. És éjfé felé olyan szerelmes voltam szép ismeretlenembe, mintha hónapok óta, vagy évszázadok óta ismerem.

Hogy ő észrevette-e érzelmeimet, azt nem

arra, hogy a kormány legújabbban megindított mozgalmának áldásait már a télen érezhessük.

Bármin is legyen azonban, mégis örömmel látjuk, hogy a szemtelen uszorsáknak véget akarnak venni. Még szivesebben látjuk pedig azt, hogy a kormány akciója az egészséges munkálásokok bércnek olcsóbbá tételére is irányul. A lakóber a szegény ember keresetének igen nagy részét emészt fel, s ha kevesebb lakóber kell fizetnie, az így módon megakarított pénzből egyéb, eddig nélkülözött cikkeket bevásárlásra telik, de több figyelemmel is lehet a maga és hozzátartozóinak egészségére s esetleg lelket nemestő élvezetekre is fordíthatja a lakóberből megtakarított pénzt.

A drágaság csökkentése egyáltalán növeli a takarékosági ösztönt, amire különösen a mi népünknek oly nagy szüksége van. A mai viszonyok közt ugyan nem lehet ráfogni a kevésbé vagyonos néposztályokra, hogy pazariólok volnának, — nincs miből. De mielőtt sikerül valamelyes türethető megélhetési viszonyokat teremteni, arra kellene a legnagyobb gondot szentelni, hogy magyar népünk — okulva a külföldi lakosság példáján — életközvetégeknek kielégítésében mértékesebb legyen, ne vonja nyoma meg magát és övétől a test és a lélek épségben tartására okvetlenül szükségeket, de használja fel az árszökkenésben mutatkozó előnyöket a takarékosági hajlam fokozására.

A legelsőbb nemzet nemcsak életrevalóságának, az adott viszonyok ok- és észszerű kiaknázásának, minő például az ipar és kereskedelem forszírása, hanem a szerzett jövedelmekkel és kincsekkel való okos és mértékletes elbánnásának köszönheti nagyságát. Ha ezen az uton követték két a mai napig megélhetési viszonyok közt is, akkor a kormány legújabb kezdeményezése nagy áldást fog jelenteni a sok csapástól megviselt magyar nép részére.

A keszthelyi kiállítás ügye.

A derék keszthelyiek erősen dolgoznak a terbe vett kiállítás ügyében. Mint mi is megirtuk, a soproni kereskedelmi és iparkamara pártolójag magáévá tette az ügyet s már személyesen meg is keresték a mozgalom vezetőit, hogy a szép tervről érdemlegesen tanácskozhassanak. Most pedig — amint Keszthelyről értesítettek bennünket — a kereskedelmi miniszter az iparkamarához intézett válaszában hajlandónak nyilatkozott a keszthelyiek törekvésének támogatására. Egyidejűleg bekéri a kiállítás programját és költségvetését.

tudom, bizonyos azonban az, hogy mindig biztonságában érezte magát. Most már nem fordította előlem tekintetét, há a réztem, hanem szírdáran viszonzta pillantásaimat.

Oh, milyen szemei voltak! Szikrázó mélységes ibolyaszemek... Minden lehetetlen kalandra kész lettem volna azokért a szemekért. Követtem volna azt az asszonyt a világ végére is, irthagyva pályát, jövöt, mindent, egyetenyen hívó szavára.

A kis városka régen aludt már körülöttünk, csak mi virrasztottunk, hallgatta az eső egyhangu csobogását.

Egyszerre hirtelen felállott az asszony. — Most megyek! — mondta határozottan.

Elkezdemt részketni a felindulástól, szerettem volna rábánni az asszonyra, hogy erőszakkal tartsam magamnak. Pillanatokba tilt, amíg erőt vehettem magamon.

— De csak nem mehet így egyedül ki az éjszakai, asszonyom?! — mondattam tampa érzéketlenséggel. — Miért nem várja meg a reggelt?

— Mert reggel elfogódnának. Ma még mence külhetek ismerem az utat.

És amíg ezeket a szavakat mondta, olyan ártatlanul tekintett rám, mint egy gyermek. De há! mi lehet ennek az asszonynak a lelkeben?

Mit mondhattam neki? — Megengedj legalább, hogy elkísérjem? — kérdeztem bizonylatlanul.

— A hidig elkísérhet, ha akar. Akkor... akkor kétszeresen menti meg az életemet — talán... Egy pillanattal sem haboztam, és két perccel később halgatva mentünk egymás mellett a sötét éjszakában.

Páros élet

a legszebb a világon,

nagy: Egy szerelmes pár szenzációs szökése.

Kisded városunknak néhány nap óta kinos szenzációja van. Wortman Béla, a helybeli ernyőgyár meztárs-igazgatója megszökött. Nem egyedül ment el. Magával vitte, életelőg jóelőre utnak indította régi szerelmének tárgyát, Székesné Csik Katicát, aki a gyárban mint szobrászleány volt alkalmazva. — A romantikus szökésnek annál is inkább kinos meglepetést kellett városszerte, mert Wortman a férfui becsületesség és komolyság megtestesült mintaképének tartották az emberek akiről rosszat idézt senki sem tudott mondani.

A leány, Sebesin Katica egy polgár-sorsbeli kisasszonnyal lét képes szépseg. Özevgy edesanyja a Szentjános-utacában lakik, egyik fiúve bérkocsis. A mulatságnaknáló állandó alakja volt a Kató, a műkedvelő előadások szereplő közil pedig elmaradhatatlan, amiért a „primadonna” titulusal járdékolták meg az embereket. Hetýkén, pucosán járt-ek az utcán, mindenki nagy igényű hölgyének ismerte.

A romantikus szereltem nem mai keletű. A benső viszonyról régóta beszéltek az emberek, de a sok mende-mondának egyszerűen vége szakadt akkor, amidőn Wortman néhány hónappal ezelőtt megházasodott. A szökés terve sem új. Beigazodott eme főtveés Wortman egy levele által, a melyet *szepember 4-én egy Rudinyánszky* endy névű budai államrendéségi inkohoz írt s melynek másolatát Wortman hátrahagyott iratai között találtak meg. A levélben Wortman arra kéri az irnokot, hogy szerezzen neki egy „Wortman Béla és neje” nevrekk kiállított utlevelét Amerikába, amily ő (Wortman) azért nem szerezhet be itt Ausztriában, mert köymön híre kelne a dolgoknak s így terv megvalósul. A level végén ez áll: „Katon, jövedelmét küldi.” — Tehát Wortman már egy hónappal ezelőtt erősen készült a szökésre.

Szombat, seprtt 28-án este azután azszal bucsuzott el családjától s a gyárt hivatalnokoktól, hogy pénzszámolásáért vésett Székesre meggy az ottani bolygárhöz, ahonnan a gyár az ernyő nyelcét szerte. Jelezte egyuttal, hogy *lehteseges*, miszerint Székesről üzleti ügyekben Bécsbe utazik. Hétfőn, seprtt 30-án jött is léssből egy távirat, melyben Wortman tudatja az ernyőgyárról, hogy ott van, üzleti ügyeket intéz, továbbá hogy kedden, októ 1-én hazakerézik. Nem jött azonban sem kedden, sem szerdán, sem később. Ekkor már különös hírek kezdtek szállingózni felőle a városban. Szökésről beszélt mindenki, sőt azt is mondták, hogy Wortman — a szerelmen kívül —

Az eső csak úgy szakadt. De mit bántam én az esőt! Szerettem volna csilgassussággal haladni, hogy mennél tovább tartson az ut. Az asszony azonban nagyon sietett; szinte erőszakkal vonzolt magával.

Végre elértük a hidat. Ott megálltunk s az asszony kezét nyújtá:

— Isten áldja meg őnt! Köszönöm. Nem felejttem el soha, amit télt velem.

Ennyit mondtott és gyorsan nekivágott a hidnak. Én a zokogással küzködve, ógy, száraz szemekkel bámultam imbolygó, világos alakja után. A haja kiragyogott a sötétségből. Istenem, hogy szerettem! Így szerettem... És szólni nem tudtam.

A hid közepén az asszony hirtelen megállt, aztán megfordult és futva jött ismét felém. Mikor hozzám ért, megragadott szálaján, kétségbeesetten és az akár odaszorította az ajkaimra, hogy a vér kiserkedt. A következő pillanatra pedig elnyelte előlem a sötétség.

Másnap azt az asszonyt a spanyol határon elfogták és harmadnapra ott volt megint a városkában, hogy törvényt üljenek fölőle — férjgyilkosság miatt.

Én lettem volna a vádlója, ha egy jótékony ideglég meg nem szabadít elte a gólgórtól.

Hónapokig fekdütem élet-halál között s mikor valahogy mégis összedestem magamat, még sokáig nem mertem kérdőzködni az ítélet felől.

Tizenöt esztendői kénszeremunkát kapott az a szerencsétlen teremtés...

De a tárgyaláson nem árulta el, hogy hol töltötte azt a három órát, amelyről kivüle csak én tudtam volna beszámolni.

Nem mondta meg semmi faggatásra...

anyagi dolgok is kényszerítették az angolos távozásra, ami szerencsére nem bizonyult valószínűnek.

A lény, Sebesin Katica Wortman távozása előtt két nappal, vagyis szept. 26-án utazott el városunkból. Úgy mondta, hogy beteg rokonát meg látogatni, de valójában azért ment, hogy Budapestten összehatalkozok. Wortmannál és onnan tovább szülőföldjébe. Amíg ott volt, addig 4-én már feltűnt a gyár igazgatójának Wortman hosszas és megmagyarázhatatlan túlvámaradása s mikor az emberek már a szókest emlegettek, sürgönyt menesztettek a sziszeki botgyárhoz és a bécsi céghez: járj-e ut Wortman s hárs járt, mikor jött el? Mindkét helyről tagadó válasz érkezett. Wortman sem a sziszeki, sem a bécsi megbízást nem bonyolította le. Ekkor már világos lett mindenkéül a dolog. Megszökött Wortman.

Az ernyőgyár rögön tizedekedt és meg a hétfői, okt. 7-iki nap folyamán körlevelet küldött a sziszeki szülőföldjébe, amelyben arról értesít az illetékeket, hogy Wortman önként elment a gyár kitereléséért, eszerint minden rendelkezési ügy megcsinált. Körülbéli ugyanezen napokban Wortman sógora gyorsvonattal utazott fel Budapestre a sókövény parán, ahol meg is találta a nyomokat, — Wortman Béla és Sebesin Katica a budai Császár-fürdő egy bizalmas, csinos sóbäckjában laktak egy héten keresztül. A rendőrségi bejelentő lapra ezt írta Wortman: „Wortman Béla gyárigazgató és neje, Alsólendváról.”

Ezalatt Wortman állandóan ostromolta Rudnyánszky Endre rendőrségi írnokot az utlevél megszerzéséért. Csakhogy az utlevél kiállításához, miután „Wortman és neje” nevére kellett szólnia, a házassági bizonyítvány is szükséges. Ez pedig nem volt meg Wortmannak. Rudnyánszky tehát visszatért a út elutaztató Tapolcára, ahol Wortman esküdtet és ott az anyakönyvvizsgáló előt a „Generali” életbiztosító társaság főtitviselőjeként mutatta be magát, a házassági bizonyítványt kérte. Az anyakönyvvizsgáló kérdéseire azt felelte, hogy életbiztosítás céljából van Wortmannak szüksége az iratra. Azonban még így sem kapta meg. Leeresztett orral utazott vissza Budapestre, hol igazoltatva várt rá Wortman és a Kató. Miután előadta kudarcát, hajlandóan nyilatkozott, hogy jó pénzért másokkal potolja a hiányzó iratokat. Ezen az uton meg is szereshette volna az utlevélet, de időközben tudomást szereszték Rudnyánszky büns manipulációjáról s minden teoretika nélkül kidobták állásából az írnok urat. Ezen az úrral különben igen bizalmas jábón állt Budapestben Wortman és Sebesin Katica. Állandóan együtt mulatoztak vele, sőt újulást gyarmeként is ök tartották korosztály al a mult napok egyikén. Rudnyánszky a Kató egy barátjánékné a férje; a barátó pedig egykor a helybeli gyárban volt alkalmazva.

Mikor a fővárosi lapokból értesült Wortman, hogy körözi őket a rendőrség, kifutette Császár-fürdői számláját és utlevél nélkül elgyekeztek — Bécsen keresztül — Amerika felé. Azonban alig mozdultak ki Budapestről, máris rajtaszettek. Ugyanis Wortman sógora, Schwarc Arnold téglagyáros, mikor Budapestben megtalálta a sókövény nyomát, afeletti haragjában, hogy Wortman a Katót mindenhol feleségeként szerepeltet, feljelentette Wortmant — sikkasztásért. A feljelentés csak arra való volt, hogy a rendőrséget is belehessen vonni a dologba, másként nem találta volna fogcimet a nyomoztatásra.

Nyomozás közben sikerült kipuhatolni a budapesti rendőrséget, hogy Bécs felé vették útjuk rögön sürgönyöztek a bécsi rendőrségnek, hogy amennyiben megérkeznek onk, nyomozzák ki a sókövényeket. Akutáltak az összes szókövényeket, míg végre egyik szállodában megtaláltak Wortmant és Sebesin Katicát. Eppen egy magyar újságot olvastak, mely bőven foglalkozott „lügyikkel”, mikor egy rendőrtiszt belépett hozzájuk és felmutatta a bpesti államrendőrség elfogató parancsát, „a törvény nevében” letartoztatta öket. A szerelmes pár nyomon meglepte a rendőrtiszt hirtelen megjelenése. Wortman kétségbeesetten tiltakozott a letartoztatás ellen, a lény pedig hangosan zokogott. Azután koscsiba fűttek és megindult a társaság a bécsi tartományi törvényszék fogházá felé. A budapesti rendőrség megbízásából a további intézkedésig Wortman a tartományi törvényszék főbizalmas marud elvartta, hogy a léányval, Sebesin Katicával mint történet, illetékes bírósági írt fogva tartják-e, arról nem írt bécsi tudóstónk.

Sebesin Katicán — tudóstónk szerint — a letartoztatásakor egy cseppet sem látszott meg, hogy egyszerű munkáslány volna. Drága, divatos szabású ruha volt rajt, hosszú arany órálné a nyakában, vastag jegygyűrű az ujján, amit valószínűleg mind Budapestben vásárolt neki a „férje”. Székeskőre egész ideje által nagyriú lóban éltek a szerelmesek. Sok pénz költött Wortman a léányra, aki ezért nagyon boldog volt. A férfi nemkülönböten. Ámde valamint semmi sem tart örökké e sáros földtekén: ennek a gyönyörűséges állapotnak is vége szakadt. A romantikus szerelmebe egyszerre csak behangzott a hivatalos emberek rög szava, akik alaposan megvárak az aranyujjé szép napokat. A szerelmes pár tehát nem szököhet tovább, mint azt tervezte. Európában kell maradniok és valószínűleg — nem egyétt, mint azt szereték volna.

Wortman a gyárban mindent a legnagyobb rendben hagytok hátra. Néhányan sikkasztásról beszéltek, ebből azonban egy szó sem igaz. Wortman senki sem kért ki sem anyagilag, sőt mintegy 2000 koronányi pénze meg bent van a gyárban. Eszerint községség szerelmi szökésről van szó, nem pedig másról, mint azt a fővárosi napilapok egyik-másika írta.

Amá kérdésünkre, hogy megéri-e a gyár Wortmannak és megköndölatlan cselekedetét, az ernyőgyár igazgatójának egyik tagja határozatlan kijelentette, hogy nem, mert Wortmannak e szökesé direkt magán-ügy. A gyárban tovább foly a munka, a régi szorgomalom, mintha mi sem történt volna, — csupán két személy hiába keresnek ott az emberek: a műszaki igazgató urat, meg a primadonnát, aki donna lehet ugyan még ma is, de prima semmessemer sem ...

HIREK.

— Személyi hír. Révész László, a nagykiszá kerületi betegségyógyász-pénztár igazgatótitkára — a pénztár megbízásából — csütörtökön városunkban időzött. Ez alkalommal a betegségyógyeletek államosítására vonatkozólag mihez tartás végett felvilágosítással látta el a helybeli bizalmi-ferfit.

— A hivatalos lapból. Dékány Mihály esztörtényi tanítóképző intézeti tanár, „Muraköz” c. lapjának szerkesztőjét a budapesti V. ker. tanítóképződehez helyezte át a miniszter.

— Megyebizottsági tagok. Egyik-másik megyebizottsági tagnak most jár le a mandátuma. Itt is, másutt is október 21-én lesz a választás. Az alsólendvai választókerület élönke K. Hajós Mihály, helyettes elnöke dr. Kollin Ignác lesz.

— Athyézeselek. A kereskedelmügyi miniszter Thury Ernő esztörtényi h. postafőnöki saját kérelmére a nagykanizsai I. szám postahivatalhoz helyezte át.

— A földművelésügyi miniszter Strém Ödön járási m. kir. állatorvos Novárol Magyaróvárra, helyébe Reisinger Pál m. kir. állatorvos Györszentmártonból helyezte át.

— Esküvő. Lakaty Vilmos e hó 26-án délelőtt fél 12 órakor esküszik örök hűségben Oriás Gizella urélnyának, a helybeli r. k. templomban.

— Nyilatkozat. A következő nyilatkozat közzétételére kérték fel bennünket:

A „Hungaria” hazai ernyőgyár részvény-társaság igazgatósága kijelenti, hogy műszaki igazgatója, Wortman Béla állomás helyét illetően nem távozott; távozásának indító oka tisztán és kizárólag szerelmi kaland, minthogy vele együtt a gyár egyik munkásnéje is elment, akivel — mint most kiderült — már korábban titkos szerelmi viszonya volt. E miatt az igazgatóság öt állásotól felmentette. — Szükségesnek tartjuk ezt közzétudomásra hozni és hangsúlyozni. A gyár ezzel az eltűnésével anyagilag károsítva nincs, a gyárnak zavartalan üzemet pedig távozása természetesen leg nem is érinti.

Alsólendván, 1907 október 9-én.

„Hungaria” hazai ernyőgyár r.-t. igazgatósága.

— Uj iskola Alsólendván. Az alsólendvai ág. ev. gyülekezet ritka áldozatkészségének adta tanfeljelt. A mult vasárnap Ték Dénes lelkes elnökelelét által tartott értekezleten ugyanis egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy a jelenlegi imaházban egy iskolát állít fel, mert a mostani állapotokat már tovább tűrni nem lehet. Gyer-

mekék nagy része ugyanis nem tud iskolába járni, mert a létező kath. iskola túlszűkült. Ezen a helyzeten akar a derék gyülekezet segíteni, ami annál is inkább dicsejteré méltó, mert a gyülekezet kevés tagból áll s így nagy terhet vállalnak magukra az egyesek. — Az előadások már hétfőn meg is kezdődnek az új iskolában. A tanítói állásra Titán Ivant választottuk meg.

— A városi pénztáros lemondása. Faragó István, városi pénztáros lemondott állásáról Sokolduval elfoglalásáa miatt eddig is csak névsorban tudott megjelenni helyetteséjébe javításáért, de megelégedt a kövvelőtestület tudomásul vette a lemondást, a felmentést azonban arra az időre halasztotta, amikor alkalmas ember találkozik a városi pénztár kézfésére.

— A csendőrség köréből. Béla Mézes csendőr-örsvető, kit Nyirádról hozták helyezték át, hétfőn megérkezett s elfoglalta állását.

— Október 6- az Iparos-Olvásokörben. Városunk sokféle egyesülete között az Iparos-Olvásokör volt az egyedüli, mely felelevenítette közönségünkben az október 6-ai hírosk dicső emléket. Ünnepeket tartott a társulatok minden területének élénk részvelete mellett, azután pedig tényleg esztalozt ill az ünnepek egyrésze. — A műsor csaknem minden pontjában 48-as-as léleket idéztek fel a szövegben. Aludt az egyik előadást úgy tapsviharú honórlata a nagyközönség halgatósága. A szereplők közt volt Ték Dénes evang. lelkes, Ják István, Gutmann Alad és a helybeli dalárda. — Hegedűs Sándor, a kör élönke, a következő beszéd kíséretében nyitotta meg a szép ünnepezt:

„Igen tisztelt közönség! Az ember legszebb erénye, a hazaszeretlet hozott össze minket a mai napon, hogy szívünkben újabb emléket állítsunk ama 13 hős tábornoknak, akiknek ez-ottól 59 évvel vértanúi halált kellett szenvedniökön azért, mert uralom szerettek e szép magyar hazát s utolsó lelhetlenné kidözték annak szabadságáért és függetlenségéért. Ragyogó példát szolgáltak nekünk, módokunk arra, hogy ha a haza védelhében forog az irak, vedelmében a legnagyobb áldozatokot sem szabad visszariadunk, amit öök is életüket áldozták érte. Amely által nagy szolgálatot tettek e hazának, hiszen az öök vértanúi haláluk nyomán fakadtak újra ki a magyar függetlenség és szabadság rözsei. — E dicső férfiak emléke gyujtsunk meg mi is egy szereny fállyát ünneplőnkkel, melyet van szerencsém ezenel megnyitni.”

— Tanítók gyűlése. A „Szombathelyi egyházmegyei rön. kath. tanítóegyesület” letenei eszperesi körök öszi gyűlését e hó 24-én délelőtt 10 órakor Letoztatták, az iskola helyiségében tartja meg. Társgyosoztat 1. Előnké megnyitó. 2. Gyakorlati előadás. Tárta Hefez Péter főzárhadbíró tanító. 3. Elméleti felolvasás. Előadó Szelesztai Elmé lovászi tanító. 4. A mult közönségi jezőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Pénztári jelentés és a felmentés megadása. 6. Előnké jelentés. 7. Tiszújítás. 8. Indítványok. 9. Díjak bezedése. 10. Uj tagok felvétele. 11. A tavaszi gyűlés helyének megállapítása. 12. Gyakorlati előadásra kijelölt tagok feljegyzése. — A közgyűlést 10 órakor szent-messe előzi meg.

— Házipár Muraközben. A telen a Muraközben levő Muravid, Hodosán és Drávavásárhely községekben házipári tanfolyamok és gazdasági előadások tartanak.

— Vörös csütörtök. A szociáledemokrata párt által október 10-ére rendezett országos sztrájk napján a régi rendben folyt a munka városunkban. Csupán a szervezett építőkommunák „áncpelték” — minden veszedelmesebb kimenetel nélkül. Belatincól és Csesztörögk kiegészít csendőrtel rendeltek be ez alkalomra, de dolguk egész napon át nem volt.

— Életmód csendőr. Egy derék csendőr hűstörtörök értesítenek beuntunk Gancsáról. — Csihi Henrik a neve s mint csendőrkáplár szolgál a bellatinci örson. Csihi e hó 8-án délelőtt szolgálaton kívül Gancsán járt valami vásárlási ügyben, mikor egy óra tájban észreverte, hogy a töle mintegy 120 lépésnyire levő s Legény Márk tulajdonát képező lakoház egyszerre kiugyulat. Rajta kívül csak meg egy férfi, névleg Glávacs Ferenc volt a faluban, annyműiben a lakoház többi része a mezőkön dolgozott, Csihi tehát odá rohant a veszedelmé helyére, hogy a közösen álló Bakány-féle házat megmentsse a biztos tűzvészől. Gyorsan ponyvát kerített elő

s azokat vizbe mártotta, azután pedig az odaérek emberek segítségével leterítette a veszélyeztetett épület szalmatefelét, nehogy a repedő tüzesszarnokoktól az is tüzet fogjon. Eppen elkészült Csizi e munkájával, amikor az égő ház-ból kétségbeesett segítségkialtóások töltötek meg a fülel. Benézett az ajtón s látta, hogy az égő könyvtárból egy letrán egy őregasszony áll, elkezdte lenézni a nyaldosó lángokkal, melyek már lefele is kaptak az őregasszony ruhájába. Szerint nem gondolkodott egy percig sem, hanem a saját léte kockázatásával behatolt a lángban álló épületbe, átmáláolta az égő őregasszonyt és kimentette. Ha egy perccel később, ő is benn ég, a megmentett őregasszony a tűzkárosult Legény Márknak 68 éves nyomorék edényekjé, ki 4 éves unokájával csak egyedül volt otthon, amikor a ház kigyulladt. A tüzet utóbbi okozta. A derék csendőrkáplár életének egyik legszebb percei közé sorozhatja azt, mikor egy emberéletet megmentett a borzalmas tűzhálálól.

— **Országos vásár.** A legközelebbi országos vásár e hó 28-án, hétfőn lesz Alsólendván.

— **Segítség!** A kecskesí tűzkárosultak nem csalódtak reményükben, midőn a jószívu ember-testvérek kezébe tették le kétségbeeső sorukat. Vannak még könyörületesebb emberek, kiknek szívvel a hétköznapi szörksége nem löte ki az irtalmat. Ezekhez az irtalmat ismerő jószívu emberekhez fordulunk most számunkban, mikor az emberseges gyűjtést — a kecskesí tűzkárosultak javára — megindítottuk, s fordulunk most is, midőn ismétlen felkerjük közönségünket az adakozásra. A legkisebb adományt is hálaosan fogadjuk s amennyiben azt lapunk szerkesztője nevére küldi (aki a gyűjtést vezeti), az „Alsólendvai Híradó”-ban nyugtatjuk, azután pedig illetékes helyre, az aisépáni hivatalhoz juttatjuk. Ujjabb gyűjtéseink:

Az Iparos-Olvásokör okt. 6-iki ünnepségén adakozni sziveskedtek: dr. Filkor Márton 5 kor., Baranyay Béla, Vidóczy Ferenc 2-2 kor., Teke Dénes, Tivadar Ferenc, Sipos Lajos, Schwarcz Károly, Kúronya József, Wendl Jenő, Wendl Károly, Gerecsény György, Mursits Lajos, Kúza József, Gáspár István, Horváth István, K. Gross Már, Ferenczy József, Guttmann Lajos, N. N. 1-1 kor., Hegedűs Sándor, Gombosy István 60-60 fillér, Guttmann Aladár, Faragó István, Selesztay Emil, Gaál István, Wolf József, Milhofer Henrik, Rosenberg Aranka 50-50 fillér, Grünkövcsky Iván, Bölcsesz István, Szauner János, Tóth Pál, Simonka János, Sáfár Ödön, Sáfár Erzsébet, Litrop Ferenc, Sosterics Béla, Tóth Gyula, Kelemen István, Látkits Gizella 40-40 fillér, Krammer Menyhért, Rudas István 30-30 fillér, Horváth Lajos, Szabó Márton, Sáfár Gergely, Sáfár Gergely 20-20 fillér. Összesen 36 (harminchat) kor. 90 fillér.

Hozzáadva mult heti gyűjtésünket (13 K 30) összesen befolyt a mai napig: 50 korona 30 fill.

— **Tilos a cigányoknak lovat tartani.** Zalaváregye okulás a cigányok garázdalkodásán, rendeletet hozott, hogy a vándorcigányoknak megtiltja a lótaratást. Nagyon helyesen. A lopások száma bizonyára csökkenni fog, mert a tényleg cigány rendesen lovakat köcsözöhetne, hogy néha óra alatt már a harmadik háttárból menekült a büntetés elől, ami sokszor sikerült is neki, legy most jobban helyhez van kötve.

— **Tüzvész.** Belsőárdon e hó 10-én kigyulladt és leégett Tüske Kálmán és Tüske Pál ottani lakosoknak 2 kazal szalmájuk.

— **A szolgálólegény szerelme.** A romantika még ma is hódít, vagy legalább is azt látszik bizonyítani az a mindenesetre érdekes asszonyszóktetés, amiről alább zeng dalunk. Az egyik hőse egy földhözragadt szegény szolgálólegény, aki fiatal volt és szerelmes, míg a másik hőse a gazdjára felesége, aki viszont nem volt fiatal, de előrehaladott kora dudára is szerette a szegényt, de fiatal szolgálólegényt. Az asszony neve Haiba Jánosné szül. Major Franciska, a szolgálólegény pedig Guzmics Pálnak hívták Márkoföldön, ahol a dolog megesezt. — Guzmics Péter Haibaéknál szolgált béresi minőségben s mint szemrevélt legénye a falunak, hamar megakadt rajta az asszony szeme. Észrevette is ezt mindjárt a legény s hogy nem idegenkedett az asszony tüzes pillantásaitól, bizonyítja az a körülmény, hogy sie-

tett megérteni e pillantások nagy jelentőségét. Egyezsúly, az asszony is, a legény is szerelmes volt filüg. De ott volt közöttük a felkeltőjei, a férj. Guzmics azonban legény a talpán, aki még a gazdjára eszen is kifog, tehát gondolt egyet és — vasárnap megszoktette Haiba feleségét. Haiba, aki 17 évig élt együtt a feleségével, a szüket után még azt is kénytelen volt konsztálni, hogy a szerelmes pár nem irtés kézzel mondott búcsút a kapufélának, amennyiben magukkal vitték a gazda összes készpénzt. Mit lehetett volna tehát Haiba okosabban: nagyban elmondta a nagy esetet az alsólendvai csendőrnöknek, akik most úgy igyekeznek, hogy a szerelmes pár idylljét alaposan megzavarják.

— **Nevető sírfelirat.** Egyik göcsei temetőben olvassuk ezt a sírfeliratot:

Anno 1843.

Amíg éltm: sok jót töttem: Gyűltm, bírtm, szöttem, vöttem; Minkütán bíró löttem, Beborult az ég fölöttem, Amim csak volt, mind föl öttem, Mint az egér, szögény löttem, A kutjának se köllöttem, Kárt magamban e z ért töttem. Ne busuljanak fölöttem, Más egyebet nem löttem: Hát magam — föl kötöttem.

— **Elrabolta gyermekeit.** Csakornyaról írják lapunknak: A nejtől valóféiben levő Radó Jenő zágrábi fogorvos, ki két kis leányát elrabolta, ma délelőt a gyermekekkel együtt automobilon ideérkezett, hogy innen Budapestre tovább utazzék. A zágrábi rendőrség intézkedésére az itteni rendőrség azon az alapon, hogy a gyermekeket erőszakkal vitték el anyjuktól, kinek felügyelőre voltak bízva, Radót a tovább utazásban feltartóztatta és a gyermekeket felügyelőre lát vették. Ma ideérkezett Derencsin dr. volt horvátországi igazságügyi főnök a leányával, Radónéval

és a tárgyalások folyamán békés megegyezésre léptek Radóval olyképpen, hogy az idősebbik leánya az apánál, a fiatalabbik pedig az anyánál marad mindaddig, amíg az igazságügyi miniszter dönt a zágrábi és győri árvázsekek illetékessége felét.

— **Fa-lopás.** Szekeres Miklós hármasmalmai lakos öz. Varga Jánosné ugyanottani lakostól nagymennyiségű fát lopott. Feljelentették.

Szerkesztői üzenetek.

P. M. tanítóő, Adriánc. Levele lapzárta után, elkésvé érkezett, mikor már kézen állott a mai vezérlőkünk. Talán mondanom sem kell, hogy a cáfolatnak én örülök legjobban, akinek kötelessége azt is meglátni, amit mások tán észre sem vesznek. Legközelebbi számunkban örömmel vonom vissza ma cikkünknek Adriánra vonatkozó részét, s ugyanakkor közlöm az Ön választát is. Addig is türelmet kérek.

Fr. Kaiser-féle

Bregenz vorarlbergi köhögés elleni cukorkák.

kaphatók alulírott gyógyszerárban. Ki ezen köhögés elleni cukorkákat figyelembe nem veszi, vetkezik saját egészségé ellen. — Kaiser-féle

„Mell-Caramella“ cukorkák

fenyőlev, orvosiag kipróbált és ajánlott szer a köhögés, hurut és gége-rekedtség ellen. 4512 drb köszönőbizonyítványokkal igazolja ezen szer hathatóságát ezen kitünő gyógyhatású cukorkáknak csomagja 20 fillér.

Kapható: Füss F. Nándor gyógyszerárban Alsólendván.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázól-szer puha padló számára.

KEIL-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
KEIL-féle fehérgy. „Glasur“-fénymáz 90 fillér.
KEIL-féle arany-fénymáz képerketeknek 40 fillér.
KEIL-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Arnstein Benő (Graner Testvérek cégénél) Alsólendván.

Gyermek és női kabátokkal, szőrmeárukkal (boák) megérkezik

Zalaegerszegrőli

MARTON MÁRKUSZ

(Weinberger H. és Fia utóda)

a folyó hó 28-iki országos vásárra, a Korona-szálló termébe. Azideig is kéri a t. vevőközönséget, hogy szükségletét részére tartani sziveskedjék.